

Motion till riksdagen 2025/26:4216

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2025/26:301 Skärpta villkor för anhöriginvandring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade möjligheter till uppehållstillstånd för unga vuxna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar det avser 5 kap. 3 i § om att en tvåårig vistelsetid införs som krav för uppehållstillstånd för anknytning.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att subsidiärt skyddsbehövande i enlighet med EU-kommissionens riktlinjer ska ha samma rättigheter till och villkor för familjeåterförening som flyktingar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar det avser att uppställa krav på vårdnad för uppehållstillstånd för barn i 5 kap. 3 § 3 och 4, 5 kap. 3 a § första stycket 3 och 4, tredje stycket 3 och 4, 5 kap. 3 e § 1 och 5 kap. 3 f §.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på en tydligare utformad bestämmelse som ger kvinnor och män lika förutsättningar att vara anknytningspersoner i fall där barn inte är gemensamma, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkomster från a-kassa och subventionerade anställningar, likt i dag, även i fortsättningen ska räknas som godtagbara inkomster och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nivån på förhöjt försörjningskrav samt krav på försörjning vid förlängning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) i de delar det avser 5 b kap. 19 § andra stycket första och tredje meningen om att försörjningskrav ska gälla för familjemedlemmar till forskare och forskarassistenter.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag med eventuella följdändringar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en vidare utredning av övergångsbestämmelser i syfte att upprätthålla rättssäkerheten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra möjligheten att bevilja uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en persons starka anknytning till Sverige inte ska vara ett hinder för att kunna beviljas uppehållstillstånd för studier och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För Centerpartiet är ordning och reda och medmänsklighet i migrationspolitiken en grundprincip. Det innebär att ett nej måste vara ett nej, men också att ett ja måste vara ett ja. De som följer reglerna, arbetar och gör rätt för sig ska kunna veta att det beslut de fått från staten gäller. Vi ser därför med stor oro på hur regeringen och Sverige-demokraterna steg för steg urholkar tryggheten för dem som sköter sig och bidrar. Ett tydligt exempel på det är att permanenta uppehållstillstånd ska kunna rivas upp och att människor som arbetar och försörjer sig riskerar utvisning på grund av godtyckliga lönegolv. Tonåringar som vuxit upp i Sverige kastas ut. Centerpartiet menar att politiken måste kombinera medmänsklighet med ordning och reda, där den som sköter sig och bidrar till samhället också ska ges en tydlig och trygg väg framåt och inte behöva leva i konstant ovisshet och rädsla för att när som helst kunna utvisas. Regeringen skapar oreda i migrationspolitiken och missar individernas perspektiv, vilket skadar Sverige i grunden.

Centerpartiet vill ha ordning och reda i migrationspolitiken, så även när det kommer till anhöriginvandring. Vi anser som grundprincip att den som vill ta hit anhöriga till Sverige ska kunna försörja dem. Möjligheten att leva med sin familj är en grundläggande mänsklig trygghet, och familjeåterförening är en viktig del i en reglerad och human migrationspolitik. Centerpartiet vill ha tydliga och rättvisa regler för familjeåterförening. Vi anser också att det är en självklarhet att anknytningspersoner som vill ta hit sina anhöriga inte har ett lagakraftvunnet utvisningsbeslut, en del av förslaget som flera remissinstanser välkomnar.

Utöver detta välkomnar vi också att åldern för när man ska ha ett eget uppehållstillstånd, om man har haft uppehållstillstånd genom anknytning som barn, höjs till 21 år. Som flera remissinstanser, däribland Sveriges universitetslärare och forskare (Sulf) och Svenskt Näringsliv, påpekat har den tidigare gränsen på 18 år varit både omänsklig och skadlig. Den har medfört att personer som har vuxit upp här, skött sig och integrerats i det svenska samhället utvisats. Att höja åldersgränsen är viktigt för att unga ska kunna slutföra sin gymnasieutbildning och ha tid att etablera sig på arbetsmarknaden eller komma in på en högre utbildning för att kunna få ett eget uppehållstillstånd.

I tillägg till detta välkomnar vi även regeringens förslag om att avskaffa kravet på att ett barn måste vara ogift för att kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av

anknytning. Det nuvarande kravet är förlegat och riskerar att drabba barn som, ofta mot sin vilja, tvingats in i äktenskap. Ett barns rätt till familjeåterförening och skydd ska aldrig vara villkorat av en civilståndsposition som barnet självt inte har valt. Förslaget är en logisk och nödvändig anpassning till den lagstiftning som trädde i kraft 2019, vilken som huvudregel inte erkänner utländska barnäktenskap i Sverige. Det är inkonsekvent och orimligt att upprätthålla ett krav i utlänningslagen som bygger på en civilrättslig status som svensk lag inte längre accepterar för barn. Genom att slopa detta krav stärks barnrättsperspektivet i lagstiftningen och Sverige skapar ett mer modernt och humant regelverk.

Trots att det i vissa delar finns förslag som vi välkomnar i denna proposition är den i sin helhet mycket problematisk. I det stora hela saknas perspektivet för den enskilda människan; man åberopar helt enkelt ett mekaniskt perspektiv som enbart har till syfte att göra det så oattraktivt som möjligt att ta hit sina anhöriga. Migrationspolitiken ska vara återhållsam, men den får aldrig bli omänsklig. Därför föreslår vi att riksdagen avslår propositionen med undantag för kapitel 5 om utökade möjligheter till uppehållstillstånd för unga vuxna och tillfällig möjlighet för vissa anhöriginvandrare att ansöka om uppehållstillstånd inifrån Sverige samt det slopade kravet om att barn ska vara ogifta för att beviljas uppehållstillstånd.

Fakultativa regler för subsidiärt skyddsbehövande är fel väg att gå

Ett skäl till att vi avslår propositionen grundar sig i att regeringen ändrar reglerna om anhöriginvandring för personer som är subsidiärt skyddsbehövande så att deras rättigheter enbart är fakultativa. Det innebär att rätten till anhöriginvandring för denna grupp ändras till enbart en möjlighet. Detta skapar en oacceptabel rättsosäkerhet för en redan utsatt grupp och en åtskillnad mellan olika skyddsbehov som vi inte kan ställa oss bakom. I sammanhanget handlar det bland annat om hbtqi-personer, personer som riskerar dödstraff eller tortyr i hemlandet.

Flera remissinstanser, däribland Asylrättscentrum och Svenska Röda Korset, påpekar att EU kommissionen i sina riktlinjer för tillämpning av familjeåterföreningsdirektivet har uppmanat medlemsstaterna att ge personer med subsidiärt skydd liknande rättigheter som flyktingar. Vi anser att subsidiärt skyddsbehövande, i likhet med kommissionens rekommendationer, ska omfattas av samma regelverk som flyktingar för att säkerställa en human och förutsägbar migrationspolitik.

Krav på vårdnad diskriminerar kvinnor

Vidare avslår vi propositionen eftersom man avser att knyta uppehållstillstånd i fråga om barn till vårdnaden. Förslaget kan tyckas rimligt, men det får skadliga effekter i praktiken som inte har beaktats tillräckligt. Flera remissinstanser, såsom Sveriges advokatsamfund och Länsstyrelsen i Dalarnas län, framhåller att förslaget kan få negativa konsekvenser särskilt för kvinnor, eftersom kvinnors möjlighet att få rättslig vårdnad om barn är begränsad i vissa länder. Lagen måste utformas så att kvinnor och män ges samma förutsättningar. Regeringens förslag riskerar att skapa en strukturell diskriminering av kvinnor, något vi inte kan acceptera. Vi anser därför att regeringen måste återkomma till riksdagen med förslag på en tydligare utformad bestämmelse som

ger kvinnor och män samma förutsättningar att vara anknytningspersoner i fall där barn inte är gemensamma.

Nej till två års väntetid

Vi avslår även propositionen eftersom man inför ett krav på två års väntetid för att ansöka om anhöriginvandring. Detta är en onödig och inhuman åtgärd. Flera remissinstanser, som Asylrättscentrum och Länsstyrelsen i Skåne län, menar att den faktiska separationstiden, med beaktande av Migrationsverkets redan långa handläggningstider, riskerar att bli mycket lång. Några av remissinstanserna, däribland Delegationen för migrationsstudier, framhåller också att försörjningskravet vid anhöriginvandring i praktiken redan innebär en väntetid, då det tar tid att etablera sig på arbetsmarknaden. Att addera ytterligare en lagstadgad väntan försvårar familjeåterförening och förlänger lidandet för familjer som splittrats. Förslaget är således inte bara byråkratiskt onödigt utan får också stora konsekvenser för den enskilda individen.

Nej till höjning samt förlängning av försörjningskrav

Vi motsätter oss att försörjningskravet kraftigt höjs samt att det kommer att krävas även vid förlängning av uppehållstillstånd. Centerpartiet är i grunden för ett försörjningskrav. Vi anser att det är rimligt att den som tar hit anhöriga också kan försörja dem. Däremot anser vi att regeringens föreslagna höjning till 1,3 gånger normalbeloppet är oproportionerligt hög och kommer att utgöra ett oöverstigligt hinder för många. Vi anser dessutom att en höjning av försörjningskravet blir mindre relevant då krav på kvalificering in i välfärden samt aktivitetskrav nu införts, vilket vi länge har krävt. Mot bakgrund av detta anser vi att försörjningskravet ska ligga på samma nivå som idag.

Att dessutom tillämpa kravet vid varje förlängning skapar en onödig osäkerhet. Det måste vara möjligt att vidareutbilda sig, byta jobb eller hantera en period av arbetslöshet utan att hela familjens framtid i Sverige hotas. Som flera remissinstanser, däribland SKR och Arbetsgivarverket, påpekar riskerar detta att hämma integrationen och kompetensförsörjningen. Utvisning ska i första hand användas om man missköter sig eller begår brott, inte för att man blir varslad eller behöver vidareutbilda sig. Regeringens förslag skapar en situation där man aldrig fullt ut kan etablera sig, med kniven ständigt mot strupen.

I tillägg till detta anser vi även att inkomster från a-kassa och subventionerade anställningar, likt idag, fortsättningsvis ska betraktas som godtagbara inkomster.

Ett försörjningskrav för forskare och forskarassistenter skadar Sverige som kunskapsnation

Slutligen avslår vi propositionen även på grund av att ett försörjningskrav nu också ska införas för forskare och forskarassistenter. För Centerpartiet är det ett helt orimligt förslag som direkt motverkar Sveriges ambition att vara en ledande kunskapsnation. Remissinstanser som Sveriges universitetslärare och forskare (Sulf) och Svenskt Näringsliv har tydligt pekat på att detta kommer att minska Sveriges attraktivitet för

internationell spetskompetens. Om vi vill locka hit världsledande forskare kan vi inte samtidigt göra det svårare för dem att ta med sig sin familj.

Övergångsbestämmelser

En samstämmig bild från remissinstanserna är att införandet av de nya bestämmelserna kräver noggrant utformade övergångsregler. Utan sådana regler riskeras, som flera – däribland Uppsala universitet – påpekat, både rättssäkerheten för individer och förtroendet för det offentliga. Eftersom det i detta skede inte är möjligt att överblicka samtliga framtida scenarier anser vi att försiktighet måste råda. Vi föreslår därför att riksdagen uppdrar åt regeringen att återkomma med en analys och förslag på lämpliga övergångsbestämmelser i fråga.

En otillräcklig lösning på tonårsutvisningarna

Under lång tid har Centerpartiet uppmärksammat konsekvenserna av de s.k. tonårsutvisningarna, där unga människor som vuxit upp i Sverige, gått i svensk skola och har sin familj här riskerar att utvisas när de fyller 18 år.

Centerpartiet välkomnar att regeringen höjer åldersgränsen till 21 år. Det har inte varit rimligt att unga människor som fortfarande lever med sina familjer i Sverige ska behöva ordna egna uppehållstillstånd redan vid 18 års ålder. Det är också positivt att personer som redan fått utvisningsbeslut eller lämnat Sverige ges möjlighet att omfattas av den nya ventilen. Vi tillstyrker därför dessa delar i propositionen, mer exakt när det kommer till utökade möjligheter till uppehållstillstånd för unga vuxna samt en tillfällig möjlighet för vissa anhöriginvandrare att ansöka om uppehållstillstånd inifrån Sverige.

Samtidigt kvarstår betydande problem. För att få stanna efter 21 års ålder krävs i praktiken ofta arbete eller studier som grund för uppehållstillstånd. Där möter många unga hinder som är svåra eller omöjliga att övervinna.

Lönegolvet för arbetstillstånd innebär att man måste ha en lön på över 34 450 kronor i månaden. En genomsnittlig 21-åring tjänar betydligt mindre än så, vilket gör att många inte kommer att kunna kvalificera sig för arbetstillstånd.

När det gäller studier kräver dagens regler att studierna är det huvudsakliga syftet med vistelsen. För personer som vill fortsätta att leva med sin familj i Sverige kan anknytningen till landet i praktiken bli ett hinder i ansökan. Dessutom riskerar de att behöva betala mycket höga studieavgifter trots att de vuxit upp i Sverige.

Regeringen återinför inte heller möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av särskilt ömmande skäl. Därmed saknas fortfarande en möjlighet att väga in stark anknytning till Sverige, familjesituation och andra humanitära omständigheter, något som är nödvändigt för att stoppa tonårsutvisningarna på riktigt. Risken är uppenbar att regeringens förslag endast flyttar utvisningsproblemet från 18 års ålder till 21 års ålder, i stället för att lösa det.

Mot bakgrund av det som anförts ovan anser vi att lönegolvet bör tas bort och ersättas med krav på lön i enlighet med kollektivavtal och branschpraxis. Därtill föreslår vi att särskilt ömmande skäl återinförs och att regeringen säkerställer att en stark anknytning till Sverige inte betraktas som ett hinder för personer som ansöker om studie-uppehållstillstånd. Detta borde förslagsvis göras genom regleringsbrev till Migrationsverket.

Niels Paarup-Petersen (C)

Anders W Jonsson (C)

Madeleine Atlas (C)